

Raadsvoorstel

afdeling
Maatschappelijk beleid

dossiernummer
2599

onderwerp
regiovisie Geweld hoort nergens thuis Hollands Midden 2019-2023

steller
K.C. Overall/ I. Haxe
telefoon
0182-588971

gouda
22 januari 2019

Gevraagd besluit

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad van de gemeente Gouda voor te besluiten:

1. De volgende ambities in de regio Hollands Midden vast te stellen voor de periode 2019-2023:
 - 1.1 Huiselijk geweld waar mogelijk voorkomen
 - 1.2 Huiselijk geweld zo vroeg mogelijk signaleren
 - 1.3 Adequaat reageren op huiselijk geweld
2. En de volgende beleidsprioriteiten vast te stellen in de regio Hollands Midden in de periode 2019-2023:
 - 2.1 Geweld eerder en beter in beeld brengen
 - 2.2 Geweld te stoppen en duurzaam op te lossen
 - 2.3 Aandacht te hebben voor specifieke doelgroepen

Toelichting

Nadere uitleg op gevraagd besluit

Waarom een regiovisie?

Geweld hoort nergens thuis, maar toch is huiselijk geweld, waaronder kindermishandeling, het grootste geweldsprobleem in onze samenleving. De kans dat je te maken krijgt met huiselijk geweld of kindermishandeling is in Nederland groter dan de kans op welke andere vorm van geweld dan ook. De aanpak van huiselijk geweld is een complexe opgave waarin veel partijen een rol hebben. Een effectieve aanpak kan alleen door een gezamenlijke inspanning van burgers, professionals en gemeenten worden bereikt. Gemeenten hebben een wettelijke taak om huiselijk geweld te voorkomen en te bestrijden en nemen hierin regie, onder andere door deze regiovisie op te stellen. De centrale ambitie in deze visie is om huiselijk geweld waar mogelijk te voorkomen, of zo vroeg mogelijk te signaleren en hier adequaat op te reageren. Dit alles kan de schade beperken en het herstel bevorderen. In deze regiovisie volgen we de programmalijnen zoals geformuleerd in het landelijk programma 'Geweld hoort nergens thuis'. Dit is in april 2018 gepresenteerd.

Waarom nu?

De regiovisie is bedoeld om de regionale aanpak van huiselijk geweld richting te geven. Er zijn twee redenen om nu een nieuwe regiovisie over de aanpak van huiselijk geweld voor te leggen. Ten eerste is de looptijd van de vorige visie verstreken. Dat was de regiovisie 'Geweld in huiselijke kring' Hollands Midden 2014-2018. Daarnaast heeft het rijk in april 2018 een landelijk Actieprogramma 'Geweld hoort nergens thuis' gepresenteerd waarin opgaven voor gemeenten geformuleerd staan. De actielijnen zijn in de nieuwe regiovisie overgenomen voor de regio Hollands Midden. Na vaststelling van de regiovisie kan worden gewerkt aan de concrete uitwerking op regionaal en lokaal niveau.

Hoe is de visie tot stand gekomen?

De tekst in de regiovisie is opgesteld door een werkgroep van gemeenten in Hollands Midden. Er zijn interviews gehouden met stakeholders en er is een inspraakperiode geweest. In de regiovisie zijn wijzigingen opgenomen na de inspraakperiode in de periode 25 september tot en met 20 november 2018. De GASD heeft op verzoek van het college van B&W een advies uitgebracht en de colleges van B&W van Zuidplas en Bodegraven-Reeuwijk hebben een zienswijze ingediend. De colleges van Waddinxveen en Krimpenerwaard hebben geen zienswijze ingediend. In hoofdstuk vier is een financieel overzicht toegevoegd op verzoek van meerdere gemeenten. Daarnaast is naar aanleiding van het advies van GASD hoofdstuk 5 aangepast als het gaat om preventie jeugd/kinderen. Zowel in Leiden als in Gouda is de regiovisie, vanwege de positie als centrumgemeente, ter besluitvorming aangeboden aan de gemeenteraad.

Argumenten

1.1 Met het vaststellen van de regionale ambities is de aanpak van huiselijk geweld effectiever

De aanpak van huiselijk geweld is een complexe opgave waarin veel partijen een rol hebben. Een effectieve aanpak kan alleen door een gezamenlijke inspanning van burgers, professionals en gemeenten worden bereikt. Ook de inbreng van ervaringsdeskundigen is hierin waardevol. Een nauwe en effectieve samenwerking is dus essentieel. Gemeenten (en met name de centrumgemeenten Gouda en Leiden) hebben hierin de regierol. De gezamenlijke visie is onder regie van deze gemeenten opgesteld. De opgave is omvangrijk en complex; zeker het doorbreken van een langdurige (intergenerationele) geweldsspiraal en duurzame veiligheid bewerkstelligen zijn opgaven waar een lange termijn inspanning door veel partijen voor nodig zijn.

1.2 De huidige regionale visie loopt af

Voor de periode 2014-2018 is de eerste regiovisie voor Hollands Midden opgesteld. De ervaringen en resultaten uit de eerste visie dienen als input voor deze nieuwe regiovisie. In de nieuwe regiovisie staan in de bijlage de belangrijkste resultaten en leerpunten beschreven. De ambitie die is vastgesteld in de eerste visie is ongewijzigd.

Ten tijde van de eerste regiovisie speelden de decentralisaties in het sociaal domein waardoor nieuwe partijen en rolverdelingen ontstonden en partners elkaar (op)nieuw moesten vinden en de samenwerking vorm moest krijgen. Op dit moment lijkt dat speelveld in wat rustiger vaarwater te komen, waardoor meer aandacht naar en afstemming rondom de (zware, complexe) casuïstiek kan gaan. Tegelijkertijd blijkt dat op het terrein van preventie, signalering en bewustwording nog veel stappen gezet moeten worden, waarvoor zeker ook lokale inspanningen nodig zijn.

1.3 Huiselijk geweld kan voorkomen worden met preventie en gerichte interventies

Volwassenen en kinderen moeten weten waar ze terecht kunnen met hun problemen, zodat huiselijk geweld eerder gesignaleerd kan worden. Om huiselijk geweld te voorkomen is lokale samenwerking belangrijk, want dit leidt tot preventieve inzet. Ook gerichte interventies op specifieke groepen of risicogroepen kunnen bijdragen aan het voorkomen of vroegtijdig stoppen van het huiselijk geweld.

1.4 Het vroegtijdig stoppen van huiselijk geweld kan escalatie voorkomen

Via geïndiceerde preventie kan recidive of escalatie worden voorkomen. Geïndiceerde preventie richt zich op ondersteuning aan personen en gezinnen met specifieke problemen. Door systematisch oog te hebben voor de veiligheid in een gezin of in een huishouden kan erger worden voorkomen. Door bijvoorbeeld de beschermende en risicofactoren individueel in beeld te brengen, wordt een passende actie mogelijk en kan geweldsoverdracht van generatie op generatie worden doorbroken.

1.5 Adequaat reageren op huiselijk geweld leidt tot het stoppen en duurzaam oplossen van geweld

Met een goede organisatie van een gefaseerde ketensamenwerking en goede opvolging van de meldingen Veilig Thuis, valt geen gezin/huishouden tussen wal en schip. Bij gefaseerde ketenzorg staat (directe) veiligheid voorop, gevolgd door risico gestuurde zorg, het realiseren van herstel en het

borgen van een waakvlamfunctie. Hierbij dient de veiligheid van de kinderen actief geïnventariseerd en bewaakt te worden, direct in gesprek met de kinderen.

Het veiligheidsplan is de rode draad bij al het handelen van de professionals. Cliënten kunnen pas beginnen met oplossingen aandragen vanuit eigen kracht en herstellen als ze zich veilig voelen. Alle schakels in de keten werken in elke fase van gefaseerde ketenzorg samen. Partners moeten van elkaar weten welke rollen en verantwoordelijkheden zij hebben en hoe en wanneer deze in gezet worden. Tevens zijn heldere afspraken over wie op welk moment de regie op de uitvoering heeft van de vaak (ingewikkelde) casuïstiek.

Ook lokale teams hebben een groot belang bij goede samenwerking in de keten, een goede samenwerking biedt namelijk mogelijkheden om de situatie zo snel mogelijk te normaliseren. Niet alleen een verbinding tussen de zorg- en veiligheidspartners is belangrijk, ook een nauwe verbinding met partijen op het gebied van preventie en maatschappelijke voorzieningen (geloofsgemeenschappen, scholen, verenigingen) en op het gebied van werk en inkomen en schuldhulpverlening zijn hierbij onmisbaar.

2.1 Met het vaststellen van beleidsprioriteiten is afgebakend wat er regionaal nodig is voor een effectieve aanpak

De prioriteiten zijn benoemd om de aanpak huiselijk geweld in onze regio te verstevigen. Uit de evaluatie van de voorgaande regiovisie (zie bijlage in de regiovisie) blijkt dat ondanks de inzet van de afgelopen jaren er blijvende aandacht en doorontwikkeling nodig is van het ingezette beleid.

2.2 Geweld eerder en beter in beeld brengen draagt bij aan het eerder stoppen van het huiselijk geweld

De aanscherping van de meldcode en het vergroten van meldingsbereidheid zijn de komende jaren belangrijke speerpunten.

2.3 Geweld duurzaam oplossen voorkomt recidive

Door samenhangende systeemgerichte hulp te bieden voor alle betrokkenen en hun sociale netwerk gericht op duurzaam herstel van veiligheid, kan voorkomen worden dat er een herhaling is van het geweld.

2.4 De specifieke doelgroepen vragen een aparte aanpak om effectief te zijn

Er zijn verschillende vormen van huiselijk geweld. Het gaat dan om specifieke doelgroepen als slachtoffers van mensenhandel, loverboys, slachtoffers van eerdergerelateerd geweld, ouderenmishandeling of financiële uitbuiting. Een ander thema is de aanpak van complexe scheidingen. Deze doelgroepen vragen een specifieke aanpak en per doelgroep andere samenwerkingspartners. We kunnen hierbij leren van ervaringen van andere regio's.

Kanttekeningen

1.1 Nieuwe inzichten in de aanpak van huiselijk geweld kunnen aanpassing in de financiële onderbouwing vereisen

De aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling is voortdurend in ontwikkeling. Er verschijnen regelmatig nieuwe conclusies uit onderzoek die aanvullende inzichten bieden op wat nodig is om huiselijk geweld en kindermishandeling efficiënt terug te dringen. Het is nog onvoldoende duidelijk in hoeverre de financiën die van Rijksweg zijn toegekend, toereikend zullen zijn voor de aanvullende inzichten die in de komende jaren nog zullen ontstaan.

Juridische- / financiële gevolgen

De uitvoering zal binnen de beschikbare middelen van de decentralisatie uitkering Vrouwenopvang (en huiselijk geweld) worden ingevuld.

Met het nieuwe beleid wordt ingezet op vroegsignalering, preventieve inzet en gerichte interventies, congruent aan het landelijk programma 'Geweld hoort nergens thuis'. Dit kan leiden tot een toename van het aantal meldingen bij Veilig Thuis en inzet van zorg. De inzet van Veilig Thuis past binnen het

Jeugdbudget. De inzet van zorg past op dit moment binnen het Jeugd- en Wmo-budget. Als de toename van zorg als gevolg van de meldingen blijft stijgen is dit inzet van gesprek tussen de VNG en het Rijk.

Personele- / organisatorische gevolgen / duurzaamheid / positie mensen met een beperking

Doordat het geweld zo snel mogelijk en duurzaam wordt gestopt, wordt schade beperkt en herstel bevorderd, zodat nieuwe ontwikkelkansen ontstaan. Hierbij gaat speciale aandacht uit naar kinderen die extra kwetsbaar zijn en door huiselijk geweld in hun ontwikkeling bedreigd worden

Het landelijke actieprogramma maakt het mogelijk om een (tijdelijk) regionaal projectleider in te zetten. Deze vertaalt de ambities en doelen uit de regiovisie naar een uitvoeringsprogramma op (sub)regionaal en lokaal niveau. De regiogemeenten worden hierbij betrokken. Ook Gouda zal binnen de kaders van de nieuwe visie lokale prioriteiten formuleren.

Communicatie / interactiviteit

Vervolg

Gedurende de looptijd (2019-2023) wordt de uitvoering gemonitord en aan het einde van de looptijd wordt de regiovisie geëvalueerd. De regionale projectleider in Hollands Midden, waarvoor we financiering krijgen van het rijk, zal de opdracht krijgen om de algemene lijnen in deze visie te vertalen naar een concreet actieprogramma voor de regio. In 2019 wordt ook een concrete vertaling gemaakt naar de lokale aanpak. Hierbij worden alle belangrijke stakeholders betrokken.